

A Fővárosi Ítéltábla az Advopatent Szabadalmi és Védjegy Iroda (... , ügyintéző: Kovári György szabadalmi ügyvivő) által képviselt felperes neve (felperes címe) kérelmezőnek - a képviselő szabadalmi ügyvivő (fél címe) által képviselt alperes neve (....) ellenérdekű fél ellen használati mintaoltalom megsemmisítési kérelmet elutasító Magyar Szabadalmi Hivatal határozat megváltoztatása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. február 25. napján hozott 3.Pk...../2007/12. számú végzése ellen, a kérelmező részéről 13. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

v é g z é s t.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg 15 napon belül az ellenérdekű félnek 250.000 (Kettőszázötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság végzésével elutasította a kérelmező megváltoztatási kérelmét és a kérelmezőt az ellenérdekű fél javára 300.000 Ft eljárási költség megfizetésére kötelezte.

Indokolásában ismertette, hogy az ellenérdekű fél a jogosultja a ... lajstromszám alatt ...18-ai elsőbbségű használati mintaoltalomnak, amelynek fő-igénypontja a következő:

„Zárókupak, előnyösen folyadékokat tartalmazó tartó és/vagy tárolóeszközökhöz, például palackokhoz vagy dobozokhoz, amely zárókupak a tartó vagy tárolóeszköze csatlakozó, kiöntőnyílással rendelkező alsó részből és ahhoz hajlékony résszel csatlakozó, az alsó résszel egy darabból készített fedélből áll, amely fedél belső részén a zárókupak kiöntőnyílásába illeszkedő záróperem van, és a kiöntőnyíláson kiöntőperem van kiképezve, azzal jellemezve, hogy az alsó részt (1) és a fedelet (2) zsanér (3) kapcsolja össze, amely zsanérban (3) az alsó rész (1) és a fedél (2) hajtási vonalát (V) képező hajlékony rész (17) van kiképezve, továbbá az alsó rész (1) és a fedél (2) között a fedél (2) nyitott állapotban való rögzülését és zárt állapotba való behúzását biztosító hajtóka (4) van, valamint a fedél (2) belsejében záráskor a zárókupak alsó részének (2) enyhén visszahajló kiöntőpereme (5) alá kapcsolódó záróköröm (8) van kiképezve”.

A kérelmező 2005. június 28-án kérte a mintaoltalom megsemmisítését a Magyar Szabadalmi Hivataltól. Hivatkozása szerint a mintaoltalom tárgya nem felel meg a használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény (Hmt.) 5. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek: nem alapul feltalálói lépésen és nem elégíti ki az alaki követelményeket sem.

Az ellenérdekű fél a megsemmisítési kérelem elutasítását indítványozta.

A Hivatal határozatával elutasította a megsemmisítés iránti kérelmet. Rámutatott arra, hogy a mintaoltalmi leírás alaki hiányai nem tartoznak a megsemmisítési jogalapok közé. A feltalálói lépés feltételét vizsgálva pedig arra a következtetésre jutott, hogy a mesterségben járatos személy az ellentartásként megjelölt lajstromszámú francia szabadalmi leírásból és a számú német közrebocsátási iratból nem kaphatott elegendő kitanítást a minta szerinti megoldás létrehozásához.

A végzés ismertette a kérelmezőnek a határozat megváltoztatása iránt előterjesztett kérelmét. Ebben a kérelmező az igénypontra vonatkozó alaki követelmények hiányára tekintettel a mintaoltalmi főigénypont módosítását indítványozta. Az ábrák alapján kifogásolta a hivatali határozatnak az „enyhén visszahajló” jellemzővel kapcsolatos érvelését. Támadta a mintaoltalmi leírást is, amiatt, hogy az a mesterségben járatos személy számára nem teszi lehetővé olyan zárókupak megvalósítását, amelynél a hajtóka (4) a fedél zárókörmeit magától átugrasztja a kiöntőperemen, és egyébként sem szolgáltat információt a hajtóka, a zárókörmei, illetve a kiöntőperem tulajdonságaira nézve. Azzal is érvelt, hogy a feltalálói lépésnek az a feltétele, hogy a minta műszaki többlethatást (előnyt) eredményezzen, sem teljesül. Változatlan álláspontja az volt, hogy az általa megjelölt két anterioritás alkalmas a minta megsemmisítésére; ezek mellett további szabadalmi előzményekre is hivatkozott. Utalt arra is, hogy a mintaoltalmi igénypont általa kiemelt része a mintát csak a hatással, az eredménnyel jellemzi, de ez csak akkor megengedhető, ha az eredmény a leírásban feltárt kísérletek által közvetlenül, egyszerű kipróbálással és pozitíve igazolható.

Az ellenérdekű fél ellenkérelmében a megváltoztatási kérelem elutasítását kérte az abban foglalt helyes indokokra tekintettel.

Az elsőfokú bíróság a Hmt. 3. § (1) bekezdése, 4. §, 5. § (1) bekezdés a) pontja, 13. § (1) bekezdése, 24. § (1) bekezdése, 32. § (1) bekezdése, 37. § (13) bekezdése felhívásával, valamint a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 100. § (3) és (4) bekezdésének megjelölésével rámutatott arra, hogy a megváltoztatási kérelemben, illetőleg a bírósági eljárásban megjelölt hivatkozásokat össze kellett vetnie a Hivatal előtt folyt eljárás adataival. Hangsúlyozta, hogy a bírósági eljárásban csak olyan adatok és hivatkozások vehetők figyelembe, amelyeket a kérelmező a megsemmisítési kérelemben, illetve az azt követő közigazgatási eljárásban már felhozott. A kérelmező nem jelölte meg megsemmisítési okként a Hmt. 32. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a Hmt. 4. §-ában írt követelmények hiányát, nem hivatkozott a záróköröm pontszerű

terheléséből adódó hátrányokra és csak az elsőfokú eljárásban jelölt meg, illetve csatolt további ellentartásként értékelhető iratokat.

A végzés indokolása nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a hivatalból történő bizonyítás a Hmt. 37. § (13) bekezdése alapján érvényesülő Szt. 100. § (3) és (4) bekezdése szerint nem megengedhető, ezért a megsemmisítési kérelemben meg nem jelölt megsemmisítési okokat nem vizsgálta és kirekesztette a bizonyítékok köréből azokat az iratokat is, amelyekre a kérelmező csak a bírósági eljárásban hivatkozott. Utal arra is, hogy a Hmt. 24. §-ában lévő taxatív felsorolás folytán a mintaoltalom 1. igénypontjának alaki vizsgálatára sem volt lehetőség.

Kifejtette, a feltalálói lépés feltételének eldöntése körében a technika állásából kellett kiindulni, és a mintát elsődlegesen az igénypontban foglalt elengedhetetlenül szükséges jellemzői útján kellett vizsgálni. A védeni kért minta elengedhetetlenül szükséges jellemzője pedig „az alsó rész (1) és a fedél (2) között a fedél (2) nyitott állapotban való rögzülését és zárt állapotba való behúzását biztosító hajtóka (4) van”.

A Hmt. 13. § (1) bekezdése értelmében a leírás és a rajzok alapján értelmezte a zárókupak „nyitott” állapot és a „zárt” állapotának tartalmát, és ennek alapján arra a következtetésre jutott, miszerint a minta szerinti hajtóka elengedhetetlenül szükséges vonása, hogy a fedél tekintetében biztosítja a zárt állapot létrehozását.

Az ellentartásokat értékelve úgy foglalt állást, hogy a zárókupak megoldásai nem vitatottan nem rendelkeznek olyan hajtókével, amely a fedél zárt állapotának létrehozását biztosítja, következésképp a minta elhatárolható a technika állásától, vagyis a mesterségben jártas személy számára nem nyilvánvaló. Egyetértett az ellenérdekű fél és a Hivatal azon álláspontjával is, hogy a mesterségben jártas személynek az ellentartások ismeretében legalább tíz megoldási lépést kell fontolóra vennie ahhoz, hogy az erős lezárást, és a megnehezített nyitást biztosító kupak és zárógyűrűs megoldás kombinációjával a minta szerinti megoldáshoz eljusson.

Az elsőfokú bíróság végzése ellen a kérelmező terjesztett elő fellebbezést, amelyben a végzés megváltoztatását és a használati mintaoltalom megsemmisítését kérte.

Ismételten azt hangsúlyozta, hogy az ellenérdekű fél állítása szerinti „behúzó”-zsanéros kupakot feltételezhetően nem lehet műszakilag készíteni, vagy amennyiben lehet, a mintaoltalmi leírásban elegendő útbaigazítást kellett volna adni az ilyen kupak előállításához.

Sérelmezte, miszerint a jelenlegi közigazgatási gyakorlat nem teszi lehetővé annak vizsgálatát, hogy valamely használati minta alkalmas-e az adott feladatra. Ezt csak a bírósági eljárásban lehetett volna megállapítani. Változatlanul állította, hogy a

behúzási hatás bizonyítására a leírás semmit sem tartalmaz, ezért ezzel a kérdéssel az elsőfokú bíróság sem foglalkozhatott.

Előadta - és az indítvány másolatával igazolta -, hogy az Alkotmánybíróságtól kérte az Szt. 100. § (3) és (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és e rendelkezések 2005. november 1-jei hatályú megsemmisítését. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (Abtv.) 43. § (4) bekezdése szerint annak megállapítását is kérte, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezések az adott ügyben nem alkalmazhatók. Kérte ezért az eljárásnak a Pp. 152. § (2) bekezdése alapján történő felfüggesztését.

Az ellenérdekű fél a fellebbezésre tett észrevételeiben az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyását indítványozta. Kérte továbbá a bírósági eljárás felfüggesztésére irányuló kérelem elutasítását is. A BH2002. 231. számú eseti döntésben foglaltak alapján arra hivatkozott, hogy a folyamatban lévő polgári perben kizárólag a bíró lehetősége és feladata az alkotmányossági felülvizsgálat elrendelése és azzal összefüggésben az eljárás felfüggesztése.

Az ügy érdemét tekintve arra mutatott rá, hogy a minta célkitűzései között nem szerepelt a zsanérok teljes zárását biztosító kivitel, ennek megfelelően a zsanér tetszőleges kivitele felelt meg a minta céljának, vagyis az egykezes zárásnak. Kiemelte, a kérelmező nem hozott fel olyan ellentartást, amely a mintáéhoz hasonló geometriai, azaz a kiöntőperem alá záródó kialakítású megoldást tartalmazott volna.

Egyetértett az elsőfokú bíróságnak a bírósági felülvizsgálat körére vonatkozó érveivel is. Megjegyezte továbbá, hogy a kérelmezőnek közel négy év állt rendelkezésére megsemmisítési kérelmének pontosítására és indokolására.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróságnak az eljárás felfüggesztésére irányuló kérelem folytán elsődlegesen az Alkotmánybírósághoz benyújtott beadvánnyal összefüggésben kellett állást foglalnia.

A másodfokú bíróság az eljárás per felfüggesztésére irányuló kérelmet nem találta alaposnak.

A Pp. 152. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában az eljárás büntetőbírói vagy államigazgatási hatáskörbe tartozik, a bíróság a per tárgyalását ennek az eljárásnak jogerős befejezéséig felfüggesztheti. Ha ez az eljárás még megindítva nincs, a büntetőeljárás megindításáról hivatalból üldözendő bűncselekmény esetében a bíróság gondoskodik, egyébként pedig az eljárás megindítására megfelelő határidőt tűz ki. Ha a határidő eredménytelenül telik le, a tárgyalást folytatni kell. A (2) bekezdés kimondja, hogy a bíróság a tárgyalást akkor is felfüggesztheti, ha a per

eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van.

Mivel az Alkotmánybíróság eljárása nem államigazgatási eljárás és nem minősül polgári bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárásnak sem, a másodfokú bíróság álláspontja szerint az eljárás felfüggesztése iránti kérelem elbírálásánál nem a Pp-nek a tárgyalás (eljárás) felfüggesztésére vonatkozó rendelkezéseit, hanem az Abtv. speciális szabályait kell alkalmazni.

Az Abtv. 1. § b) pontja alapján az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálata. Utólagos normakontrollt kezdeményezhet - a jogszabályt vagy az állami irányítás egyéb eszközét kibocsátó szerv (Abtv. 39. §) mellett - a bíróság, az Abtv. 38. §-ában foglaltak szerint.

Az Abtv. 38. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíró - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő ügy elbírálása során olyan jogszabályt vagy állami irányítás egyéb jogi eszközét kell alkalmazni, amelynek alkotmányellenességét észleli. A (2) bekezdés alapján kérelemben a bíró (1) bekezdés szerinti eljárását kezdeményezheti az, aki szerint a folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányellenes.

Az ellenérdekű fél által hivatkozott BH2002. 231 számú jogeset II. pontja értelmében a bíró az Alkotmánybíróság eljárására tekintettel az előtte folyó bírósági eljárást akkor függeszti fel, ha az Alkotmánybíróság eljárását maga kezdeményezi [1989. évi XXXII. törvény 38. § (1)-(2) bekezdés]. A jogeset indokolása úgy fogalmaz, hogy „a bíró az Alkotmánybíróság eljárására tekintettel az előtte folyó bírósági eljárás felfüggesztésére akkor jogosult, illetőleg köteles, ha az Alkotmánybíróság eljárását maga kezdeményezi, mégpedig vagy azért, mert az alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességét maga észleli vagy azért, mert a fél hasonló tartalmú kérelmével egyetért. Ebből következik, hogy egymagában a peres félnek vagy bárkinek az Alkotmánybírósághoz benyújtott, az adott bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességének megállapítására irányuló kérelme nem ad alapot a bírósági eljárás felfüggesztésére (BH1992. 34.)”.

Az eseti döntésben kifejtett jogi álláspont lényege tehát, hogy az Alkotmánybírósághoz intézett beadvány benyújtása „egymagában” - vagyis automatikusan - nem váltja ki a bírósági eljárás felfüggesztését, ahhoz az szükséges, hogy a bíróság az Abtv. 38. § (2) bekezdése szerinti „kezdeményező fél” álláspontját magáévá tegye, és maga kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását.

A Legfelsőbb Bíróság a BH1994. 448. szám alatt közzétett jogesetben viszont azt fejtette ki, hogy a bíróság nem köteles - és hozzá kell tenni: az utólagos normakontroll alapját képező jogszabály alkotmányosságát illetően nem is jogosult - indokolni azt a döntését, amellyel a felperesnek az eljárás felfüggesztésére és az

Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasítja; az elutasítás indokolása ugyanis a jogszabály alkotmányosságának értékelését jelentené, ami nem a bíróság feladata [1989. évi XXXII. törvény 38. § (1) és (2) bekezdés].

A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az eljárás felfüggesztésére nem látott alapot. A másodfokú bíróság ugyanakkor utal arra, hogy - amennyiben az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak a jogszabály konkrét esetben történő alkalmazhatósága kizárásával helyt adna, mód van a Pp. 360-363. §-ai alapján történő eljárásra.

A másodfokú bíróság érdemben is osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját.

Az elsőfokú bíróság a hivatali eljárásban feltárt adatok alapján, az ott hivatkozott ellentartásokból kiindulva helyesen állapította meg, hogy az ellenérdekű fél használati mintája teljesítette azt a Hmt. 3. § (1) bekezdésében írt feltételt, miszerint a mintának feltalálói lépésen kell alapulnia. A hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően rekesztette ki a vizsgálódása köréből azokat az egyéb dokumentumokat, valamint a hivatali eljárásban a kérelmező által meg nem jelölt megsemmisítési okokat, amelyekre a kérelmező a fellebbezésében is hivatkozott. Mindezeknek megfelelő jogi indokát is adta. A kérelmező fellebbezésében nem hivatkozott olyan körülményre, amelyet az elsőfokú bíróság el nem bírált vagy kellően meg nem indokolt volna.

A fellebbezésben foglaltakra is tekintettel - beleértve az Alkotmánybírósághoz intézett kérelmezői beadvány tartalmát is - a másodfokú bíróság utal arra, hogy a kérelmező maga sem vonta kétségbe, hogy az elsőfokú bíróság a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján eljárva hozta meg döntését. Lényegi hivatkozása szerint az alkalmazott jogszabályi rendelkezések nem felelnek meg az alkotmányosság követelményének, ezért indítványozta azok megsemmisítését.

Tekintettel arra, hogy az ellenérdekű fél olyan mintát hozott létre, amely a zárókupak könnyen elvégezhető egykezes zárásának feladatát a mesterségben járatos személy számára nem kézenfekvő módon oldotta meg, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az MSZH határozatának megváltoztatására nem volt jogszabályi lehetőség.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését - a Hmt. 37. § (13) bekezdése és az Szt. 100. §-a alapján alkalmazandó Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében - helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

Az eredménytelenül fellebbező kérelmezőt az ellenérdekű fél javára másodfokú eljárási költség megfizetésére kötelezte a Hmt. 37. § (13) bekezdése és az Szt. 100. §-a alapján irányadó Pp. 239. §-a és 78. § (1) bekezdése szerint. Az ellenérdekű fél észrevételeihez a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének megfelelő megbízási szerződést csatolt, ezért a másodfokú bíróság a munkadíját és költségét

az abban foglaltak alapján állapította meg. Az összeg a rendelet 4 /A.§ szerinti áfát tartalmazza.

Budapest, 2009. augusztus 27.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: